

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Druk nr 580
Warszawa, 12 maja 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 235 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do reprezentowania mojego stanowiska w toku prac nad projektem ustawy upoważniam Pana Roberta Drabę, Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

(-) Lech Kaczyński

Ustawa
z dnia 2006 r.
o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 1

W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz.483 oraz z 2001 r. Nr 28, poz.319) art. 55 otrzymuje brzmienie:

„Art. 55.

1. Ekstradycja obywatela polskiego jest zakazana, z wyjątkiem przypadku określonego w ust. 2.
2. Obywatel polski może być wydany innemu państwu lub międzynarodowemu organowi sądowemu, o ile możliwość taka wynika z ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowej lub ustawy stanowiącej wykonanie aktu prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem.
3. Zakazana jest ekstradycja osoby podejrzanej o popełnienie bez użycia przemocy przestępstwa z przyczyn politycznych.
4. W sprawie dopuszczalności ekstradycji orzeka sąd.”.

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie z dniem 6 listopada 2006 r.

UZASADNIENIE

Wniesienie projektu zmiany Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej związane jest z międzynarodowymi zobowiązaniami Polski wynikającymi z faktu przynależności do Unii Europejskiej oraz z treścią art. 9 Konstytucji RP, który stanowi, że Rzeczpospolita Polska przestrzega wiążącego ją prawa międzynarodowego. Wejście w życie proponowanej nowelizacji ustawy zasadniczej zapobiegnie naruszeniu prawa wspólnotowego, a ponadto zapewni ciągłość stosowania przez sądy polskie instytucji europejskiego nakazu aresztowania (ENA). Europejski nakaz aresztowania jest jedną z instytucji prawnych składających się na instrumentarium służące realizacji postanowień Tytułu VI Traktatu o Unii Europejskiej regulującego materię zaliczaną do tzw. Trzeciego Filaru („Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych”).

Europejski nakaz aresztowania został do polskiego porządku prawnego wprowadzony ustawą z dnia 18 marca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Kodeks wykroczeń (Dz.U. Nr 69, poz. 626). W Kodeksie postępowania karnego dodano rozdziały 65a i 65b stanowiące implementację Decyzji ramowej Rady Unii Europejskiej z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedur przekazywania osób między państwami członkowskimi. Decyzje ramowe spełniają w ramach Trzeciego Filaru rolę odpowiadającą dyrektywom w ramach Filaru Pierwszego („Wspólnota Europejska”). Zarówno decyzje ramowe, jak i dyrektywy służą wzajemnej harmonizacji prawa krajowego państw członkowskich, są prawnie wiążące co do celów i rezultatów, jakie mają być osiągnięte za ich pośrednictwem, pozostawiając państwom członkowskim wybór form i metod wdrożenia zawartych w nich postanowień do wewnętrznego porządku prawnego.

Europejski nakaz aresztowania to decyzja sądowa wydana przez państwo członkowskie w celu aresztowania i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby ściganej w związku z prowadzonym przeciwko niej postępowaniem karnym dotyczącym przestępstwa, dla którego górna granica kary wynosi co najmniej 1 rok pozbawienia wolności, bądź dla wykonania kary lub środka zabezpieczającego polegających na pozbawieniu wolności w wymiarze nie niższym niż 4 miesiące. W trakcie prac legislacyjnych nad projektem ustawy powyższe rozwiązanie uznano za zgodne z art. 55 ust. 1 Konstytucji RP przywołując w tym celu stanowisko Rady Legislacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2003 r., w którym członkowie Rady, stosując dynamiczną i prowspólnotową wykładnię polskiej ustawy zasadniczej, przychylni się do poglądu, że przekazanie obywatela polskiego na podstawie europejskiego nakazu aresztowania można uznać za dopuszczalne w polskim porządku konstytucyjnym.

Trybunał Konstytucyjny w dniu 27 kwietnia 2005 r. stwierdził, że zamieszczony w rozdziale 65b Kodeksu postępowania karnego przepis art. 607t § 1, w zakresie, w jakim zezwala na przekazanie obywatela polskiego do państwa członkowskiego Unii Europejskiej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania jest niezgodny z art. 55 ust. 1 Konstytucji, który wyraźnie stanowi, iż zakazana jest ekstradycja obywatela polskiego. Zgodnie z wyrokiem zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny przepis art. 607t § 1 Kodeksu postępowania karnego utraci moc z upływem 18 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku, co nastąpi w dniu 5 listopada 2006 r. (sentencja została ogłoszona w dniu 4 maja 2005 r. w Dz.U. Nr 77, pod poz. 680). Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku, doceniając doniosłe znaczenie ENA dla funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, wskazał, że nieodzowna jest zmiana obowiązującego prawa polegająca na implementacji decyzji ramowej Rady w zgodzie z normami ustawy zasadniczej. Aby to zadanie mogło być zrealizowane konieczne jest znowelizowanie art. 55 Konstytucji RP.

Zmiana przepisu art. 55 Konstytucji RP, poprzez dodanie ustępu 2, polegać powinna na wyłączeniu spod zakazu ekstradycji przypadków wydania obywatela polskiego innemu państwu lub międzynarodowemu organowi sądowemu, o ile możliwość taka wynika z ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowej lub ustawy stanowiącej wykonanie aktu prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem.

Tak sformułowany przepis ustawy zasadniczej dotyczyć będzie również wydania na podstawie wniosku złożonego przez Międzynarodowy Trybunał Karny osoby posiadającej obywatelstwo polskie.

Sejm w dniu 8 października 2004 r. uchwalił zmianę Kodeksu postępowania karnego (Dz.U. Nr 240, poz. 2405 – weszła w życie z dniem 23 listopada 2004 r.) polegającą na dodaniu rozdziału 66a – „Współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym”. Przyjęcie ustawy związane było z utworzeniem Międzynarodowego Trybunału Karnego – pierwszego stałego sądu karnego powołanego na mocy porozumienia międzynarodowego do ścigania najcięższych naruszeń prawa humanitarnego: zbrodni ludobójstwa, zbrodni agresji, zbrodni przeciwko ludzkości oraz zbrodni wojennych. Sejm w dniu 5 lipca 2001 r. z inicjatywy Rządu, w trybie określonym w art. 89 ust. 1 Konstytucji RP, wyraził zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego, przyjętego w Rzymie dnia 17 lipca 1998 r. Statut został ratyfikowany w dniu 12 listopada 2001 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 78, poz. 708).

Zgodnie z art. 88 Statutu – Państwa Strony miały obowiązek zapewnić istnienie w ustawodawstwie wewnętrznym takich instytucji prawnych, które umożliwiałyby realizowanie wszystkich przewidzianych form współpracy, w tym „dostarczania” do Trybunału osób ściganych, w tym obywateli polskich. Postanowienia ratyfikowanego Statutu (mające w znaczącym zakresie charakter samowykonalny) stały się częścią polskiego porządku prawnego. Jednak

powstała konieczność unormowania kwestii, odnośnie których Statut pozostawił Państwu Stronom pewną swobodę co do sposobu realizacji. W celu zapewnienia jurysdykcji Trybunału uzupełniono w Kodeksie postępowania karnego definicję ekstradycji, poprzez wskazanie, że na gruncie prawa polskiego ekstradycja to inna instytucja prawa niż przekazanie osoby na podstawie wniosku w tym zakresie złożonego przez Trybunał (art. 602 § 1). Należy wskazać, że przekazanie obywatela polskiego na podstawie wniosku złożonego przez Międzynarodowy Trybunał Karny jest faktycznie jego wydaniem w celu przeprowadzenia przeciwko niemu postępowania karnego, czyli powinno być uznane za szczególną formę ekstradycji, tak jak szczególną formą ekstradycji jest wykonanie europejskiego nakazu aresztowania.

Trybunał Konstytucyjny stwierdzając niekonstytucyjność przepisu procedury karnej, na podstawie którego możliwym jest wydanie państwu obcemu osoby posiadającej obywatelstwo polskie, ustalił osiemnastomiesięczny (maksymalny) termin odsunięcia w czasie utraty jego mocy wiążącej. Stwierdził ponadto, że zapewnienie ciągłości funkcjonowania europejskiego nakazu aresztowania stanowić powinno najwyższy priorytet dla polskiego ustawodawcy, ponieważ ENA ma doniosłe znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości i jest wyrazem zaawansowanej współpracy między państwami członkowskimi, służącej zwalczaniu przestępczości i wzmacnianiu bezpieczeństwa.

Z uwagi na to, iż w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej brak jest regulacji umożliwiającej harmonizację polskiego prawa karnego, w zakresie stosowania europejskiego nakazu aresztowania, z prawem Unii Europejskiej – proponowana zmiana konstytucyjnego przepisu art. 55 jest niezbędna i ze wszech miar zasadna.